

Nr 199.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1932.
Godkänd av andra kammaren den 27 maj 1932.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående ett bättre ordnande av utbildningsmöjligheterna för husligt arbete.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 19.)
(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 6.)

Till Konungen.

Uti inom riksdagens bägge kamrar väckta likalydande motioner hava gjorts framställningar att utredning måtte komma till stånd angående ett bättre ordnande av utbildningsmöjligheterna för husligt arbete samt att för riksdagen måtte framläggas förslag till de åtgärder, vartill utredningen kunde föranleda.

Riksdagens vederbörande utskott har i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna av skolöverstyrelsen, socialstyrelsen och lantbruksstyrelsen. Därjämte hava yttranden avgivits av Sveriges husmodersföreningars riksförbund och Stockholms hembiträdesförenings styrelse.

Genom 1918 års lag om de praktiska ungdomsskolorna har husligt arbete erkänts såsom ett yrke, jämställt med yrken, tillhörande hantverkets, industriens och handelns områden, och i likhet med dessa yrken krävande yrkesmässig utbildning av sina utövare. I det system av skolor för yrkesundervisning, som lagen förutsatte skulle komma till stånd, ingingo också olika slag av skolor för yrkesutbildning i husligt arbete. Dylik utbildning meddelas vidare vid ett antal yrkesbestämda högre folkskolor med husligt arbete som yrkesämne, varjämte goda möjligheter till yrkesutbildning på hushållsområdet erbjudas vid ett stort antal statsunderstödda enskilda skolor. Slutligen lämpa sig de statsunderstödda lanthushållsskolorna väl för utbildning även av hembiträden eller för beredande av möjlighet för annat förvärvsarbete på det område, varom här är fråga. Såsom lantbruksstyrelsen meddelat hava också vissa av dessa sistnämnda skolor i jämförelsevis stor utsträckning utnyttjats för utbildning av hembiträden och dylika.

Möjligheter till anordnande med statens stöd av undervisning i husligt arbete föreligga sålunda i rätt stor omfattning. Såsom socialstyrelsen fram-

hållit hava emellertid dessa möjligheter hittills icke blivit utnyttjade, vare sig från kommunernas eller enskildas sida, i så stor utsträckning, som skulle vara önskligt. Med hänsyn till den ur flera synpunkter utomordentligt stora och allmänt erkända vikten av yrkesskicklighet på det husliga arbetets område anser därför riksdagen, att till utredning och överbägande bör upptagas frågan om vad som från det allmännas sida lämpligen kan och bör åtgöras i syfte att främja dylik yrkesskicklighet.

En bidragande orsak till det mindre tillfredsställande utnyttjandet av de möjligheter till utbildning i husligt arbete, som stå till buds, torde ligga däri, att dessa möjligheter äro alltför litet kända. Om obekantskap med förhållandena vittna bland annat de i ärendet avgivna yttrandena av Sveriges husmodersföreningars riksförbund och styrelsen för Stockholms hembiträdesförening. Vid den av riksdagen förordade utredningen synes därför böra särskilt beaktas frågan om spridande av upplysning på hithörande område.

Att kännedom om och utnyttjandet av de förefintliga möjligheterna visat sig vara jämförelsevis ringa torde emellertid i rätt väsentlig mån kunna hänföras till det förhållande, att den ifrågavarande utbildningen, som den för närvarande är ordnad, är splittrad på en mångfald olika skolformer. En av utredningens uppgifter torde därför böra vara att undersöka, i vad mån en koncentrerung och rationalisering på det område, varom här är fråga, skulle kunna genomföras.

Jämväl synes böra beaktas frågan om ekonomiskt stöd åt obemedlade och mindre bemedlade personer, som önska genomgå utbildningskurser i husligt arbete. Som bekant utgå redan nu av statsmedel stipendier för sådant ändamål. Såväl behovet av dylika stipendier som de principer, efter vilka de skola utdelas för att bäst främja det avsedda syftet, torde även böra tagas i överbägande i detta sammanhang, i den mån en dylik prövning icke sker genom den utredning, som av ungdomsarbetslöshetssakkunniga verkställes rörande yrkesutbildning och arbetsförmedling för ungdom m. m.

Riksdagen vill till sist framhålla, att den av riksdagen förordade utredningen torde kunna utföras utan större kostnader, eventuellt inom ämbetsverken, och med utnyttjande av den sakkunskap, som kan hava samlats inom redan pågående utredningar.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte skyndsammast föranstalta om utredning angående ett bättre ordnande av utbildningsmöjligheterna för husligt arbete samt till riksdagen inkomma med förslag till de åtgärder, till vilka ifrågavarande utredning kan föranleda.

Stockholm den 27 maj 1932.

Med undersåtlig vördnad.